

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,

[dia1] Jongens en meisjes – wie van jullie wil graag groot zijn?

En waarom wil je dat?

[Gesprekje over dat je als kind graag groot wil zijn en droomt om politieagent of juf, piloot of zuster te worden. Je kunt niet wachten tot je de dingen mag doen die bij groot zijn horen (brommer/auto rijden bijvoorbeeld)].

Groot zijn.

Je wilt ook graag groot zijn om serieus genomen te worden. Misschien heb je als kind, tiener, puber dat idee niet altijd. Heb je het gevoel dat je niet meetelt, dat ze je niet zien zitten, dat jouw mening er blijkbaar niet zo toe doet, etc.

Dat is jammer natuurlijk. Want kinderen, jongelui zijn wel belangrijk. Zeker ook in de kerk. Iedereen telt mee. En we proberen ook te luisteren naar wat iedereen zegt, of ie nu 5, 15 of 50 is. Tegelijk is het wel zo dat als je 5 of 15 bent, je nog niet zoveel levenservaring hebt. En dat je dan ook wel s dingen zegt of dingen doet waar je niet zo goed over nagedacht hebt of misschien zelfs later spijt van hebt.

Maar dan nog is het belangrijk dat je wel serieus genomen wordt, dat ze met je in gesprek gaan, dat je wel het gevoel krijgt dat je belangrijk bent, meetelt, dat je er toe doet.

Groot zijn.

Soms wil je juist *niet* groot zijn. Want als je groot bent moet je soms dingen doen die niet zo leuk zijn. Afwassen. Grasmaaien. Tafel dekken...

Groot zijn betekent dat je *verantwoordelijk* bent, zo noemen we dat. Verantwoordelijk. Dat betekent dat je dingen moet doen die ergens bij horen, en als je dat dan niet doet, dan wordt je er op aan gesproken: 'he, je bent nou toch groot, waarom doe je dan niet...'

En dat kan best lastig zijn.

Soms is het leuker om wat langer kind te zijn. Om groot zijn nog even uit te stellen.

Groot zijn.

Weet je wanneer jongens in Israël groot zijn? Als ze 13 jaar zijn. En meisjes zelfs al als ze 12 jaar worden. Dat wordt bij jongetjes [dia2.1] bar-mitswa genoemd en bij meisjes [dia2.2] bat-mitswa. [dia2.3] Bar = zoon, Bat = dochter. [dia2.4] Bartimeus betekent dus: [dia2.5] zoon van Timeus. En [dia2.6] Batseba betekent [dia2.7] dochter van de eed.

Maar wat betekent [dia3.1] mitswa? Mitswa betekent [dia3.2] gebod, opdracht. En dan moet je denken aan de geboden die in het Oude Testament staan, de Joden noemen dat de Thora. Bar-mitswa is dus [dia3.3] zoon van de opdracht/zoon van het gebod.

Als een jongen 13 wordt, dan wordt hij zoon van het gebod.

En dat is een heel belangrijk moment! Dan wordt hij echt groot en belangrijk en volwassen. Dan telt hij mee!

Bijvoorbeeld bij de [dia4.1] minjan. Oei, al weer zo'n raar woord. Minjan. Dat heeft niks met min of met Jan te maken. Minjan is in het joodse geloof het minimum aantal mannen dat nodig is om de [dia4.2] gebedsdienst in de synagoge door te laten gaan. Als er geen tien mannen zijn mag er niet gebeden worden. Nou, voor die tien mannen die nodig zijn telt ook de jongen van 13 al mee. Dan voel je je groot en belangrijk!

Ik wil jullie nu even een kort filmpje laten zien van bar-mitswa. Een tijdje terug ben ik met een groep gemeenteleden in Israël geweest. Ook in Jeruzalem.

Daar is de [dia5]Klaagmuur, een stukje van de muur van de oude tempel van Herodus. Voor de Joden is dat een heel belangrijke plek. En daar wordt ook bar-mitswa gevierd.

Eerst is er de vrolijke optocht met muziek. De jongen die net 13 jaar is geworden loopt dan onder een soort afdakje. Hij wordt in optocht naar de Klaagmuur gebracht. Dan moet hij allemaal bandjes om zijn hoofd en arm (daar zal ik later nog wel iets meer over vertellen). Samen met zijn vader en als het kan zijn opa gaat hij dan een boekrol ophalen (die zijn vaak prachtig mooi versierd) en dan moet de jongen zelf een stukje uit de boekrol lezen. Laten we maar even gaan kijken.

[Filmpje afdraaien]

Nou je ziet denk ik wel dat bar-mitswa een vrolijk en feestelijk gebeuren is. [dia6]Als jongen van 13 sta je die dag in het middelpunt van de belangstelling. [dia7]Je vader en als het kan je opa en je ooms en neven en broers zijn er bij. En vanaf de zijkant kijken je moeder en je zusjes en tantes toe. En zo goed mogelijk, zonder een fout te maken, [dia8]lees je dan een stukje uit de oude Thora, de wet van Mozes. Dat moet zonder fouten, dus meestal wordt daar van tevoren goed op geoefend. Het is een heel belangrijk moment. [dia9]Nu ben je groot. Nu tel je mee!

En als je dat stukje uit de Thora gelezen hebt, beginnen de vrouwen vaak te zingen en met hun tong te klakken en worden er allemaal snoepjes gegooid. En wat ook heel mooi is: de mannen gaan in een kring samen dansen en zingen. Echt een heel mooi gezicht – de oude opa en de vader en de zoon samen dansen! Omdat de 13-jarige *zoon van de wet* is geworden.

Misschien vind je dat wel vreemd: dansen omdat je *zoon van de wet* bent geworden.

Want de wet – dat is toch vooral lastig? Dan moet je je voortaan toch aan allemaal regels en geboden houden? Dan kun je toch niet meer doen waar jezelf zin in hebt?

Ja, zo wordt er bij ons vaak wel tegenaan gekeken.

Maar in Israël beleven ze dat anders. Daar kennen ze zelfs het feest *de Vreugde van de Wet*.

Daar maakt de wet je blij. Het is het goede onderwijs van God dat je helpt om op een goede manier te leven. De wet is gewoon goed. En daar mag je best blij mee zijn. God wijst je daarmee de weg hoe je moet leven met Hem en met mensen om je heen.

Nu is het zo dat de Joden veel regels uit de Thora heel letterlijk nemen.

Misschien is je dat wel opgevallen net in het filmpje. Je zag dat ze allemaal van [dia10.1]die leren riempjes om hun arm hebben en [dia10.2]zo'n zwart kastje [dia10.3]op hun voorhoofd.

Waarom doen ze dat? En dan moet je even denken aan wat we zopas uit de bijbel gelezen hebben.

[dia11]*Draag ze als een teken om uw arm en als een band op uw voorhoofd...*

Dat doen ze dus precies!

Ze dragen de wet, de geboden, op hun arm en op hun voorhoofd.

Hoe dan? Nou, in [dia12]dat zwarte kastje zitten een paar teksten uit de Thora, o.a. het stukje dat we uit de bijbel gelezen hebben. Ook aan de arm zit zo'n kastje, en [dia13]daarna wordt het leren riempje zevenmaal om de arm geslagen en de rest komt in de hand. En het is op de linkerarm, omdat die het dichtst bij het hart komt. Mooi he? Daarmee laten ze zien dat het bij de wet gaat om je hart.

Trouwens, ook aan de [dia14.1]deurpost hebben Joden een kastje hangen. Die wordt mezoeza genoemd. En ook daarin zit de Bijbeltekst, samen met nog een paar andere teksten uit de Thora. Dat doen ze omdat er staat: [dia14.2]*Schrijf ze op de deurposten van uw huis en op de poorten van de stad*. Ook dat doen ze dus letterlijk.

En op die mezoëza, dat kleine kastje aan de deurpost, staat een Hebreeuwse letter: [dia15.1]de sjien. En die letter staat voor een naam van God: [dia15.2]Sjaddai. En dat betekent: [dia15.3] *de bewaarder van Israëls poorten*.

Wel mooi, vind je niet?! De Here bewaart, beschermt de poort, de deur, de ingang, van het huis van zijn volk, zijn kinderen. Dat willen ze er mee laten zien. En iedere keer als een Jood langs een mezoëza komt, dan raakt 'ie 'm even aan. Dat betekent: *ik denk aan het gebod*.

Dat gebod, die wet, is dus heel erg belangrijk. Telkens komt dat terug.

En dan gaat het vooral over dat eerste zinnetje: [dia16.1] *Luister Israël, de HERE, onze God, de HERE is de enige*.

Dit is een heel belangrijk gebod. Het is het wachtwoord van het Joodse geloof geworden.

In het Hebreeuws heet het [dia16.2]sjema. Dat is het eerste woordje van het gebod: Luister! Sjema betekent *luister*.

Je weet misschien dat in de Tweede Wereldoorlog heel veel Joden zijn vermoord.

[dia17]Adolf Hitler, die toen de baas was in heel veel landen in Europa, had een heel erge hekel aan de Joden en heeft de opdracht gegeven zoveel mogelijk Joden te vermoorden. Dat is heel erg geweest. Meer dan 6 miljoen Joden zijn toen op verschrikkelijke wijze dood gemaakt.

En waarom zeg ik dit nu? Omdat het sjema, dat gebod: *Luister Israël, de HERE, onze God, de HERE is de enige*, [dia18] omdat de Joden dat als een wachtwoord gebruikten en met die zin op de lippen stierven. Het was niet alleen hun gebod, hun opdracht, het was ook hun belijdenis. Dat maakt deze tekst extra indrukwekkend.

[Onderbreking: zingen door een kinderkoortje]

Vervolg van de preek

Nu doen wij het tegenwoordig allemaal heel anders dan de Joden het toen deden en nu nog steeds doen. Wij hebben geen riempjes om onze arm, geen kastje op ons hoofd of aan de deurpost hangen.

Waarom doen we dat niet? Het staat toch in de bijbel?!

Ja, maar waar gaat het om?

Het gaat er niet om dat je een bandje om je arm doet of op je voorhoofd bindt.

[dia19.1]Het gaat erom dat je de Here lief hebt met heel je hart en ziel en met inzet van al je krachten. En het gaat erom dat je [dia19.2]steeds aan de geboden van de Here denkt.

En dat er [dia19.3]over wat de Here van je vraagt en wat de Here wil met je gepraat wordt.

Dat is een heel belangrijke opdracht voor vaders en moeders en opa's en oma's.

Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over... staat er.

Jullie papa en mama moeten de verhalen van de Here God aan jullie vertellen.

En jullie opa en oma moeten vertellen wat de Here God allemaal gedaan heeft en hoe belangrijk de Here voor hen is.

En de meester of juf op school moet dat doen. En de jeugdleider. En degene die catechisatie geeft. Alle grote mensen moeten dat doen: vertellen wie God is en wat God voor je betekent en wat God van je vraagt, wat Hij wil.

Dat is zo belangrijk, dat er altijd over gesproken moet worden. Je kunt het nergens beter over hebben dan over de Here en zijn wil.

[dia20] *Prent ze uw kinderen in en spreek er steeds over, thuis en onderweg, als u naar bed gaat en als u opstaat*. Altijd en overal dus.

Moet je dat dan letterlijk nemen? Moet je echt altijd en overal over de Here God praten?

Dat kan natuurlijk niet.

Als je rekenles of taal op school hebt, dan gaat het over rekenen of taal. En als je vader of moeder werkt, dan moet er ook gewerkt worden, dan kun je niet de hele tijd zitten praten.

Dus je kan dit niet letterlijk nemen.

Net zoals je dat van die riempjes niet letterlijk hoeft te nemen.

Waar het om gaat is dat je altijd weet dat de Here God er is en dat Hij van je houdt en dat Hij wil dat je leeft zoals het goed is. En dat er, wanneer het kan, of wanneer het moet, ook over Hem en wat Hij wil gepraat wordt.

[dia21]Want het gaat erom dat je groot wordt.

Daar moeten papa's en mama's opa'en oma's hun best voor doen.

Dat je groot wordt.

Bar-mitswa. Zoon van de wet, van de opdracht.

Dat je volwassen wordt. Meetelt. Zelf verantwoordelijk wilt zijn.

Dat je doet, en ook graag wilt doen, wat de Here van je vraagt.

Hoe gaat dat bij ons?

Het lijkt er een beetje op alsof het groot willen zijn in het geloof bij ons tegenwoordig wat naar achteren geschoven wordt. Je wilt wel groot zijn om brommer te rijden. Maar volwassen in het geloof zijn dat moet nog maar even wachten...

Herken je dat? Snap je dat?

Dat is jammer!

Ik hoop jongens en meisjes, dat jullie ook in het geloof graag groot willen zijn.

Dat het je mooi lijkt om mee te tellen en mee te doen. Zelf verantwoordelijk te zijn.

Wij hebben geen bar-mitswa.

Maar je zou het kunnen vergelijken met belijdenis doen.

Over drie weken hopen we dat hier in de kerk weer mee te maken, dat jonge mensen belijdenis doen van hun geloof.

Dan laten ze aan iedereen zien: wij zijn groot geworden in het geloof, volwassen. We kunnen ook wat het geloof betreft nu op eigen benen staan, zelf verantwoordelijk zijn. De Here houdt van ons, en nu willen we ook zeggen waar iedereen bij is dat we van de Here houden en zijn wil doen. Dat we niet langer zelf de baas zijn in ons leven, maar dat de Here God dat is.

Dat is mooi, als mensen, als kinderen zover komen.

Dat ze geloven in God. En groot willen zijn, de wil van de Here willen doen.

Dan tellen ze echt mee: ze mogen het avondmaal meevieren. Ze mogen ouderlingen en diakenen kiezen. Ze hebben stemrecht in de gemeentevergadering...

Ik hoop dat jullie dat ook mooi lijkt. Dat je van de Here houdt, en wilt doen wat de Here van je vraagt. Dat je graag groot wil zijn in het geloof.

Amen